

Anadolu Türk Eğitim Dergisi Cilt 3, Sayı 1, 35-59.	Anatolian Turk Education Journal Volume 3, Issue 1, 35-59.
ISSN:2867-5314 http://www.anadoluturkegitim.com	

Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Pandemi Sürecinde Coğrafya Eğitimi

**Nurullah
KILINÇ⁵**
MEB
Türkiye

**Nadire
KARADEMİR⁶**
Kahramanmaraş Sütçü
İmam Üniversitesi
Türkiye

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Makale geliş tarihi: 10.05.2021

Makale kabul tarihi:22.06.2021

Özet: Bu çalışmanın amacı, coğrafya öğretmenlerinin görüşleri aracılığıyla pandemi döneminde coğrafya eğitiminin genel durumunu ve 9. sınıf kazanımları üzerinden bu kazanımların gerçekleşme düzeylerini ortaya koymaktır. Araştırmaya Kahramanmaraş ilinde görev yapan 10 coğrafya öğretmeni katılmıştır. Coğrafya öğretmenlerine hazırlanmış olduğumuz yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla sorular yöneltilmiştir. Araştırmaya katılan coğrafya öğretmenlerinin %85'inin okulların tatil edildiği pandemi döneminde coğrafya derslerini elinden geldiği kadarıyla işlemeye devam etmişlerdir. Öğrencilerin ise coğrafya derslerinden kopmamaları için çeşitli imkânlar sunulmuştur. EBA ve diğer eğitim ve sosyal ağlar aracılığıyla iletişim sürdürülmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda çeşitli ders videoları, sorular, etkinlikler öğrencilere ulaştırılmıştır. Ayrıca öğrenci velileri ile de iletişim halinde oldukları görülmüştür. Araştırmaya katılan öğrencilerin bir kısmında bilgisayar, tablet gibi cihazların eksikliği nedeniyle canlı derslere katılamadıkları ifade edilmiştir. EBA platformundaki canlı derslerin zaman zaman bağlantı sorunları ve programdan kaynaklanan zaman sınırlaması gibi aksaklıklar ortaya çıkmıştır. Ancak bu sorunların bakanlık tarafından zamanla alınan tedbirler neticesinde azaldığı ancak halen sorunların devam ettiği ifade edilmiştir. Velilerin bu süreçte genel olarak ilgisiz olduğu, öğrencileri canlı ders esnasında yeterince takip edemedikleri ifade edilmiştir. Öğrencilerin derslere katılım düzeylerinin istenilen seviyede gerçekleşmemiştir. Araştırmaya katılan coğrafya öğretmenleri coğrafya konularından dijital içerik geliştirme konusunda eğitim almalarının faydalı olacağı ifade edilmiştir. EBA'nın tüm öğrencilerin aynı anda ve istedikleri saatte faydalanabileceği şekilde alt yapısının güçlendirilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Pandemi, Coğrafya Eğitimi, Uzaktan Eğitim*

Bu makaleye atıf yapmak için: Kılınç, N. Karademir N.(2021 Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Pandemi Sürecinde Coğrafya Eğitimi, *Anadolu Türk Eğitim Dergisi*, 3(1), 35-59.

5Sorumlu Yazar- Nurullah KILINÇ, MEB, nurullahbey46@hotmail.com ORCID NO: 0000-0003-0055-6650

6Yazar- Nadire KARADEMİR, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, nadire46@hotmail.com

ORCID NO: 0000-0002-5850-0580

Anadolu Türk Eğitim Dergisi	Anatolian Turk Education Journal
Cilt 3, Sayı 1, 35-59.	Volume 3, Issue 1, 35-59.
ISSN: 2867-5314	
http://www.anadoluturkegitim.com	

Geography Education In The Pandemia Process In Line With Teacher's Opinions

Nurullah

KILINÇ⁷

MEB
Turkey

Nadire

KARADEMİR⁸

Kahramanmaraş Sütçü
İmam Universty
Turkey

Article Type: Research Article

Received Date: 10.05.2021

Accepted Date: 22.06.2021

Abstract: This study aims to reveal the general situation of geography education during the pandemic period and the realization levels of these gains through the 9th-grade gains through the views of geography teachers. Ten geography teachers from Kahramanmaraş province participated in the study. Questions were asked to the geography teachers through the semi-structured interview form we prepared. Eighty-five percent of the geography teachers who participated in the research continued to teach geography lessons as much as possible during the pandemic period when the schools were vacationed. Various opportunities are provided for students to keep up with geography lessons. Efforts have been made to maintain communication through EBA and other educational and social networks. In this context, various course videos, questions, activities were delivered to the students. It was also observed that they were in contact with the parents of the students. It was stated that some of the students participating in the study could not attend the live lessons due to the lack of devices such as computers and tablets. Occasional connection problems of the online lessons on the EBA platform and problems such as time limitation due to the program have emerged. However, it was stated that these problems decreased as a result of the measures taken by the ministry over time, but the problems continue. It was stated that the parents were generally uninterested in this process and could not adequately follow the students during the live lesson. The participation levels of the students in the lessons did not reach the desired level. It was stated that it would be beneficial for the geography teachers participating in the study to receive training on digital content development from geography subjects. It has emerged that the infrastructure of EBA should be strengthened so that all students can benefit at the same time and at the time they want.

Keywords: *Pandemic, Geography Education, Distance Education*

To cite this article: Kılınç, N. Karademir N. (2021). Geography Education In The Pandemia Process In Line With Teacher's Opinions, *Anatolian Turkish Education Journal*, 3(1), 35-59.

7Corresponding Author- Nurullah KILINÇ, MEB, nurullahbey46@hotmail.com ORCID NO: 0000-0003-0055-6650

8Author- Nadire KARADEMİR, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, nadire46@hotmail.com ORCID NO: 0000-0002-5850-0580

Giriş

Eğitim kişilerin kendi yaşantıları yoluyla kalıcı ve istendik (içinde bulunduğu toplumun beklentilerine uygun) davranış değişikliği süreci ve uygulamalar bütünü olarak tanımlanabilir. Kültür ve yaşantılarla iç içe bir kavram olan eğitim, aynı zamanda toplumun sahip olduğu birikimi de yeni kuşaklara aktarılması görevi yapmaktadır. Hatta John Dewey'e göre eğitim, yaşamın kendisidir (Kadıoğlu, vd., 2016:556). Hayat boyu devam etmekte olan bu süreç insanları belirli amaçlara yönelik yetiştirme amacı güder. Eğitim faaliyetleri doğası gereği planlı bir süreç olarak devam eder. Her türlü toplumsal değişimden etkilenen eğitim sistemi bu süreçte toplumu etkileme gücüne de sahiptir (Kırmızıgül, 2020). Eğitime faaliyetlerine öngörülme-yen bir sürede ara verilmesi, gibi durumlarda süreç olumsuz etkilenmektedir. İnsanların alışkanlıklarını günlük rutinlerini değiştirmeye zorlayan bazı istem dışı gelişen olaylar ortaya çıkabilmektedir. İnsanların sosyal hayatlarını sekteye uğratan, onların alışkanlıklarını değiştirmeye zorlayan deprem, sel, heyelan, yangın gibi doğal afetler ve geniş çaplı savaşlar olabildiği gibi bütün dünyayı etkileyen pandemiler de olabilir (Akgül ve Oran 2020: 17). 21. Yüzyılın başlarında tüm dünyada yeni bir salgın hastalığı tecrübe edilmektedir. Geniş kapsamlı olarak karşımıza çıkan ve tüm dünyayı etkileyen Covid-19 salgını, insanların yaşantılarını, eğitimini, psikolojisini, çalışma hayatını, kamusal alanları kullanımını kısacası her şeyi etkisi altına almıştır (Konçu ve Ökten 2020: 198). Yaşanan bu sorunların başlıca sebebi daha önce benzer bir süreç yaşanmamış olması ve tecrübe edilmemesinden kaynaklanmaktadır (Sarı ve Nayır 2020: 962). Okulda yapılan eğitime ara verilmesi başlangıçta eğitimcileri ve eğitim paydaşlarını endişeye düşürmüştü ve yeni oluşan duruma uyum sürecinde bazı sorunlar yaşanmıştır. Eğitim faaliyetleri planlanırken bu gibi mücbir sebeplerden eğitim faaliyetlerinin aksama ihtimali önceden dikkate alınmalıdır. Böyle bir durumda eğitim faaliyetlerinin aksamaması için alternatif bir yöntem bulunması eğitim öğretim faaliyetlerinin mümkün olduğunca az olumsuz etkilenerek devam etmesini sağlayacaktır. Dünyada birçok ülke bu süreçte uzaktan eğitimi çeşitli eğitim platformlarından yürütmektedir. Genellikle öğretmenlerin etkileşimli olduğu derslerden yararlanılarak geleneksel medya veya karma medya yaklaşımı kullanılarak yeni eğitim platformları geliştirilmektedir (UNESCO, 2020). Bu platformlar, uzaktan eğitim kapsamında işbirliği sağlamak ve öğrenimi kolaylaştırmak için yararlanılacak önemli kaynaklardandır (Ayaz 2020: 324).

Dünya'da ilk örnekleri İngiltere'de başlatılan Açık Üniversite uygulaması ile başlamıştır. Bu uygulamayı 1856 yılında Almanya dil eğitiminde, 1898 yılında İsveç lise düzeyinde, 1972 yılında İspanya üniversite düzeyinde, 1972 yılında da Yeni Zelanda mektupla öğretim şeklinde başlatmıştır. Daha sonraları bu uygulamalar diğer ülkeler tarafından da takip edilmiştir (<http://acikogretimnedir.blogspot.com>). Türkiye'de 1923 yılından 1960'lı yıllara

kadar uzaktan eğitim önce kavramsal olarak tartışılmıştır. 1970’li yıllardan sonra farklı girişimlerle orta eğitim düzeyinde uzaktan eğitim çalışmaları yapılmış, bir takım tecrübeler edinilmiş ve sınırlı da olsa ilerleme kaydedilmiştir (Bozkurt 2017: 86). Uzaktan eğitimin Türkiye’de ise uzaktan eğitim süreci ilk olarak 1927 yılında mektupla öğretim yöntemiyle başlamıştır (Arar, 1999: 26). Mektupla öğretim şeklinde başlayan uzaktan eğitimin tarihi incelendiğinde 1940 yılından beri birçok ülkenin bu uygulamadan yararlandığı görülebilmektedir. VI. Milli Eğitim Şurası’nda yaygın eğitim konusu gündeme gelmiş, ayrıntılı olarak incelenmiş ve yaygın eğitimin amacı, ilkeleri, yöntem ve araçları açıklanmış, çalışacak personel ve personelin yetiştirilmesi üzerinde durulmuştur (Çallı vd., 2001). Süreçle birlikte Türkiye’de televizyon yayıncılığının alt yapısının gelişmesine paralel olarak uzaktan eğitim faaliyetleri televizyon aracılığıyla da yapılmaya başlanmıştır. Türkiye’de televizyondan uzaktan eğitim faaliyeti ilk defa 1970’li yıllarda başlayan televizyon altyapısı çalışmaları sonucunda 1980 yılında Eskişehir Anadolu Üniversitesi tarafından verilen derslerle başlamıştır. Akabinde 1980 ve 1990’lı yıllarda Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı olarak hizmet veren Okul Radyosu ve TV Okulu örgün eğitimi desteklerken, isteyen herkese yaygın eğitim olanağı sağlamıştır (Bozkurt 2017: 99).

Eğitim ortamlarında dijitalleşme olgusu geçmişte hiçbir zaman Covid 19 pandemisi dönemindeki kadar önemli olmamıştır (Tümen Akyıldız 2020: 693). Günümüz Türkiye’sinde ise teknolojinin hızla ilerlemesiyle, eğitim kurumlarının birçoğu çeşitli donanım ve yazılım alt yapıları ile uzaktan eğitimde önemli mesafeler katedmişlerdir. Anadolu Üniversitesi başta olma üzere İstanbul Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, gibi birçok yükseköğretim kurumunda uzaktan eğitim programları aktif şekilde uzaktan eğitim vermeye devam etmektedir. Sadece üniversiteler değil Millî Eğitim Bakanlığı da dünyadaki teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek Fatih Projesi, Eğitim Bilişim Ağı (EBA), gibi uygulamalarla önemli düzeyde uzaktan eğitim faaliyetlerini sürdürmektedir. İlk ve ortaöğretim öğrencilerine milyonlarca tablet dağıtılmış ve bu konuda dijital bir dönüşüm sağlamıştır. Bu uygulamaların gün geçtikçe yaygınlaşması, eğitim faaliyetlerinin gelecekte dijital ortamlara daha çok taşınacağı anlamına gelmektedir. EBA portalında, okullarda okutulan bütün derslerle ilgili konu anlatımları, soru çözümleri, sunular, videolar ve ölçme değerlendirme unsurlarının yansısı sosyal içerikli videolar, sanatsal dergiler ve yayınlar da bulunmaktadır. Öğretmenler öğrencilerine EBA üzerinden çevrimiçi dersler anlatmakta, ödevler verebilmekte ve verilen ödevleri takip edebilmektedirler. Türkiye’de yaşanan doğal afetler sonucunda eğitim öğretimin kesintiye uğramaması için çeşitli dönemlerde MEB tarafından öğrencilere uzaktan eğitim desteği sağlanmıştır. Son yıllarda meydana gelen Van ve Malatya depremlerinden sonra da bu illerde uzaktan eğitim uygulamalara başvurulmuştur. Okulları zorunlu tatil olan öğrencilere fırsat

eşitliği imkânı sağlamak amacıyla MEB'in kurmuş olduğu Eğitim Bilişim Ağı sisteminden takip etmeye başlamıştır.

31 Aralık 2019 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Çin'in Vuhan şehrinde özelliği daha önce bilinmeyen bazı vakaların ortaya çıktığı bildirmiştir. Zatürre türündeki bu vakaların daha önceden tanımlanamamış olan yeni bir tip coronavirüs (coronavirus) olduğu 7 Ocak 2020'de açıklanmıştır. Bu sürecin devamında coronavirüs Dünya'nın tüm ülkelerine yayılarak bir pandemiye dönüşmüştür. Pandemi ortamının getirmiş olduğu sosyal izolasyon zorunluluğu döneminde uzaktan eğitim kavramı ön plana çıkmıştır. 2019-2020 eğitim öğretim yılının ikinci döneminin ortalarında, tüm dünyayı saran bu salgın nedeniyle Türkiye'de eğitim kurumlarında yüz yüze yapılan eğitimlere ara verilmek zorunda kalınmıştır. Türkiye'de pandemi sürecinde okulların kapatılmasıyla birlikte Milli Eğitim Bakanlığı 23 Mart 2020'de ulusal düzeyde televizyon ve internet tabanlı bir müfredatla birçok kanaldan ücretsiz, uzaktan eğitim yayınları başlatılmıştır (Duban ve Şen 2020: 359).

Uzaktan eğitimin zamandan ve mekândan esneklik sağlama, öğrencilerin kendi hızlarında öğrenmesi gibi birçok avantajının yanı sıra psikolojik ve pedagojik açıdan üniversite düzeyinde her kademe eğitim uygulamaların esnasında çeşitli sorunlar da ortaya çıkarmaktadır (Moore, Deane ve Galyen, 2011). Özellikle ilköğretim öğrencilerine bir yetişkine anlatır gibi ders anlatmak doğru bir yaklaşım değildir. Bir diğer sınırlılık ise; öğretmenlerin önemli bir kısmının kamera karşısında ders anlatma konusunda yeterli deneyime sahip olmamasıdır. Ayrıca öğretmenlerin uzaktan eğitim ortamlarının web araçlarının kullanımında, istenilen düzeyde olmadığı görülmektedir.

Uzaktan eğitimle alakalı yapılan literatür taraması sonucunda, bu konuda hem olumlu hem de olumsuz görüşlere rastlanmıştır. Arslan ve Şahin'in (2013) araştırmasında da etkileşim imkânının zayıflığından dolayı uzaktan eğitim yoluyla hizmet içi eğitim derslerinin yapılması hususunda öğretmenler olumsuz görüş beyan etmişlerdir. Başaran vd. (2020) EBA canlı ders sistemi üzerinden kaydedilen derslerin sonradan izleyebilme imkânı olduğu ve bu yüzden öğrencilerin uzaktan eğitim derslerini esneklik açısından olumlu olduğunu belirtmektedir. Uzaktan eğitimde ders esnasında gözden kaçırdıkları ya da anlayamadığı noktaları tekrar izleyerek daha iyi kavrayabilme imkanı bulunmaktadır. Bu durum öğrenme ortamı açısından olumlu bir etki yaratmaktadır. Gelişen teknoloji sayesinde imkânlar daha da genişletildiğinde evler birer okula veya bilgi ortamlarına dönüşebilmektedir. EBA'yı kullanan öğrencilerin önemli bir kısmı sitenin ödev, ders çalışma, konu tekrarı ve sınavlara hazırlık yapma gibi hususlarda faydalı olduğunu ifade etmiştir (Tüysüz ve Çümen, 2016:292). Ayrıca EBA sisteminin öğrencilere sağladığı katkılar birçok araştırmacı tarafından ortaya konulmuştur (Aktay ve Keskin,2016; Aydınözü, Sözcü ve Akbaş 2016).

Kahramanmaraş ilinde ve ülke genelinde yapılan bu uygulama günümüzde Covid-19 Pandemi süreci ile uygulanmak zorunda kalmıştır. Bu kapsamda pandemi nedeniyle okullar tatil edilmiştir. Eğitime zaman zaman ara verilmiş ve uzaktan eğitim şeklinde uygulamalar yapılmıştır. Burada amaç bu sürecin nasıl işlediğini takip etmek ve uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin, coğrafya öğretmenleri özelinde öğretmenlerin yaşadığı sorunların neler olduğunu ortaya çıkarmaktır. Bu çalışma uzaktan eğitimde yaşanan sorunların neler olduğunun tespit edilmesi ve bu sorunlara çözüm önerileri geliştirilmesi sürecin sağlıklı bir şekilde ilerlemesine bir katkı sunacaktır. Bu tür ulusal ya da uluslararası felaketlerin yaşanması durumunda Türkiye’de uzaktan eğitim sürecinde coğrafya öğretmenleri ve coğrafya dersi özelinde yaşanan aksaklıkları ortaya çıkarmanın gelecekte planlanacak uzaktan eğitim faaliyetlerine yön vereceği ve katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu süreçte ortaya çıkabilecek aksaklıkları telafi etmek için öneriler sunulacaktır. Okulların tatil edildiği ve eğitimin uzaktan verildiği bu dönemde uzaktan eğitim faaliyetlerinin tüm eğitim paydaşları açısından, değerlendirilmesi sağlanacaktır. Araştırmanın amacı doğrultusunda coğrafya öğretmenlerinin Covid-19 pandemi uzaktan eğitim sürecinde coğrafya eğitiminin durumunu tespit etmek amacıyla 9. Sınıf kazanımları üzerinden görüşleri alınmıştır. Bunun sebebi 9. Sınıflarda tüm okul türlerinde ve tüm alanlarda coğrafya dersi zorunludur. 10. Sınıftan itibaren coğrafya dersi seçmeli olduğu için hem tüm okul ve sınıflarda coğrafya dersi görülmemektedir. Hem de ders saatlerinin sayısı okul türlerine ve alana göre değişmektedir. Örneğin 11. Sınıflarda sosyal bilimler lisesinde zorunlu coğrafya dersi haftada 4 saat iken, fen ve Anadolu liselerinde hem seçmeli hem de haftalık 2 saat şeklinde uygulanmaktadır. Bu açıardan bakıldığında en genel ve kapsamlı kazanımlar 9. Sınıf kazanımlarıdır. Bu amaç doğrultusunda araştırmaya katılan coğrafya öğretmenlerine aşağıdaki sorular yöneltilmiştir.

A) Pandemi Döneminde Coğrafya Eğitiminin Genel Değerlendirilmesi

1. Coronavirüs (Covid-19) pandemisi dönemi uzaktan eğitimle ilgili süreçte yaşadığınız sorunlar ve bu sorunlara çözüm önerilerinizi belirtiniz?
2. Uzaktan eğitim sürecinde, öğrencilerin Coğrafya canlı derslerine katılımlarını Pandemi öncesi yüz yüze dersler ile kıyaslayınız?
3. Coronavirüs (Covid-19) pandemisi uzaktan eğitim sürecinde kullandığınız eğitim portalı ya da programı ve sistem ile ilgili görüşlerinizi açıklayınız.
4. Coronavirüs (Covid-19) pandemisi Uzaktan eğitim sürecinde velilerden dersinizle alakalı olumlu ya da olumsuz dönütlerinizi belirtiniz?
5. Süreç dahilinde derslere uzaktan eğitimle devam edilmeli midir? Coğrafya dersinde kazanımlar uzaktan eğitim sürecine göre yeniden yapılandırılmalı mıdır?

B) Pandemi Döneminde Coğrafya Eğitiminin Kazanımlar Üzerinden Değerlendirme

Uzaktan eğitim süreci öğrencilerin kazanım düzeylerini nasıl etkilemiştir? Bunu aşağıda verilen 9. Sınıf Coğrafya dersi kazanımları üzerinden belirtiniz.

Yöntem

Araştırma tarama yöntemi ile bir yürütülmüş bir nitel durum çalışmasıdır. Durum çalışmalarının en önemli özelliği farklı yöntemlerle araştırma imkanı olmayan detaylı bilgilerin titizlikle inceleme olanağı sunmasıdır (Punch, 2014). Covid 19 pandemi sürecinde coğrafya eğitiminin durumu etraflıca araştırılmak istendiğinden (Yıldırım ve Şimşek, 2018) nitel durum çalışması tercih edilmiştir. Araştırmada coğrafya öğretmenlerinin uzaktan eğitim süreci hakkında görüşlerine başvurulmuş ve 9. Sınıf kazanımları üzerinden bir değerlendirme yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Kahramanmaraş ilinde görev yapan araştırmaya gönüllü olarak katılan farklı okul türlerinde görev yapan ve rastsal olarak seçilen 10 coğrafya öğretmeninden oluşmaktadır (Tablo 1). Araştırmaya katılacak öğretmenler seçilirken, mümkün olduğu kadar farklı okul türlerinde görev yapan, halen 9. Sınıflarda derse giren, mesleki kıdem itibarıyla en düşük 6 yıl en yüksek ise 28 yıllık kıdemi olan öğretmenler seçilmiştir. Bu aşamada cinsiyet dağılımı da dikkate alınmış ve 4 kadın ve 6 erkek öğretmen üzerinde uygulanmıştır.

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Görev Yaptığı Okul Türü

Okul Türü	N
Fen Lisesi	1
Sosyal Bilimler Lisesi	1
Anadolu Lisesi	2
Anadolu İmam Hatip Lisesi	2
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	2
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (Kız Meslek lisesi)	2

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Görüşme formu hem coğrafya alan hem de Türk dili uzmanlarına danışılarak oluşturulmuştur. Araştırmaya başlamadan önce soruları anlaşılabilirliğini belirlemek için 4 coğrafya öğretmeniyle pilot çalışma yapılmıştır. Görüşmeler sonucunda yarı yapılandırılmış görüşme formunun araştırmaya katılacak coğrafya öğretmenleri tarafından rahatça anlaşılacağı belirlenmiştir. Görüşme formu hazırlanırken soruların uzaktan eğitimi sürecinde coğrafya eğitiminin durumunu ve coğrafya öğretmenlerinin karşılaştığı sorunları tam olarak ortaya çıkarabilecek şekilde olmasına özen gösterilmiştir. Araştırmaya katılan coğrafya öğretmenlerine önceden araştırma hakkında bilgiler verilmiştir. 10 coğrafya öğretmeniyle yapılan görüşmeler pandemi kuralları dahilinde yüz yüze gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmaya katılan coğrafya öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formuna vermiş olduğu yanıtlar tüm kazanımlar için ayrı ayrı değerlendirilmiştir. İçerik analizleri doğrultusunda araştırmanın verileriyle uzaktan eğitim sürecinde coğrafya eğitiminin durumuyla ilgili birtakım ilişki ve bağlantılar oluşturulmaya çalışılmıştır. Araştırmaya katılan coğrafya öğretmenlerinin görüşleri doğrudan alıntılar ile araştırmanın bulgular bölümünde sunulmuştur. Araştırmaya katılan coğrafya öğretmenleri etik ilkeleri gereği CÖ 1,CÖ 2,CÖ 3... şeklinde kodlanarak gösterilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler değerlendirilmiştir.

Araştırmanın bulguları yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular doğrultusunda birinci bölümde 5, ikinci bölümde ise tüm kazanımların maddeler (22 madde) halinde sorulduğu 2 ana bölüme toplam 27 maddelik sorulara verilen cevaplar üzerinden değerlendirme yapılmıştır. Bu çalışmada Kahramanmaraş'ta görevli olup araştırmaya gönüllü olarak katılan farklı okul türlerinden 10 coğrafya öğretmeni ile mülakatlar yapılmıştır. Bu çalışmanın daha objektif olması açısından farklı okul türlerinde görev yapan öğretmenler ile görüşmeler yapılmıştır (Tablo 1).

Bulgular

Bu bölümde, coğrafya öğretmenlerinin görüşleri aracılığıyla pandemi döneminde coğrafya eğitiminin genel durumunu ve 9. sınıf kazanımları üzerinden bu kazanımların gerçekleşme düzeylerine ilişkin bulgulara yer verilmektedir. Ayrıca, bu süreçte uzaktan eğitim derslerine ilişkin değerlendirmelere de yer verilmiştir.

A) Pandemi Döneminde Coğrafya Eğitiminin Genel Değerlendirilmesi

Araştırmaya katılan coğrafya öğretmenlerinin %85'inin okulların tatil edildiği 2020 yılının mart ayından itibaren seri bir şekilde geçilen uzaktan eğitim uygulamaları döneminde derslerini verimli şekilde işleyebilmek için elinden gelen gayretleri gösterdikleri ve öğrencilerin de derse katılım ve devam hususunda gayretli oldukları görülmektedir. Araştırmaya katılan coğrafya öğretmenlerinin uzaktan eğitim uygulaması sürecinde öğrencileri yalnız bırakmadıkları ve öğrencilerle sağlıklı bir iletişim kurmaya gayretli oldukları görülmüştür. Bakanlık bu süreçte öğretmenlere canlı çevrimiçi ders yapmaları ve çeşitli web araçları ile derslerin işlenmesi konusunda öğretmenleri zorunlu tutmuştur. EBA destek noktaları oluşturularak bilgisayar ve internet imkanı olmayan öğrencilerin bu imkanlarla derslere katılmaları sağlanmıştır. EBA destek noktaları dışında öğrenciler için Eba TV de milyonlarca içerik ve canlı ders oluşturulmuştur. Başta Zoom olmak üzere çeşitli çevrimiçi programlarla canlı dersler verilmeye devam etmiştir. Ayrıca öğretmenler whats up uygulaması ile gruplar oluşturularak öğrencilere

ödev gönderilmesi ve takip edilmesi konusunda çalışmalar yapmışlardır. Milli eğitim Bakanlığın çalışmaları, diğer branş öğretmenleri ile birlikte coğrafya öğretmenlerinin de uzaktan çevrimiçi eğitim yoluyla derslerini devam ettirmektedir.

Katılımcıların verdiği cevaplar doğrudan alıntı şekliyle aşağıda verilmiş ve tüm maddeler ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

1. Corovavirüs (Covid-19) pandemisi dönemi uzaktan eğitimle ilgili süreçte yaşadığınız sorunlar ve bu sorunlara çözüm önerilerinizi belirtiniz?

Araştırmaya katılan coğrafya öğretmenlerine; Corovavirüs (Covid-19) pandemi dönemi uzaktan eğitimle ilgili süreçte yaşadıkları sorunlar ve bu sorunlara çözüm önerilerinin neler olduğu sorulmuştur. Öğretmenlerin ilk zamanlar genellikle EBA'ya bağlanma konusunda sıkıntılar ve internette kesintileri yaşamışlardır. Bu nedenle canlı dersleri tam olarak sağlıklı bir şekilde veremediklerini belirtmişlerdir. Yine bu dönemde her öğrencinin kendisine ait bilgisayarlarının olmaması, zamanla bunlar önemli bir kısmı halledilse bile bu sefer de program kullanımı konusunda sıkıntılar yaşanmıştır. Bu sebeple öğrencilerin çoğunluğu canlı derslere cep telefonları ile bağlanması ya da internet limitlerinin yetersiz olması gibi sorunlar da yaşanmıştır. Öğrencilerin bir günde 8 saat canlı derse giriyor olması hem sağlık hem de kazanımların kavranması açısından sıkıntı oluşturmuştur. Öğrencilerin çoğunluğunun canlı derse girme bahanesiyle oyun oynamaya ve ya internette farklı şekilde zaman geçirmeleri de söz konusu olmuştur. Bu sorunlara çözüm olarak her öğrenciye sadece canlı derslerde kullanabileceği tablet (tablette canlı dersin dışında internete bağlanmamalı, program ya da oyun yüklenilmemeli, dijital olarak sınır konmalı, tablet diğer alanlara kapalı olmalı) verilmelidir. Her öğrenciye tablet ile beraber sadece canlı dersler için sınırsız internet verilmeli, günlük dört saatten fazla canlı ders verilmemeli, bütün bu imkanlar sağlandıktan sonra ayrıca motivasyonunu sağlamak için, canlı derse girmeyen öğrenci için devamsızlık durumu işlenmeli belli devamsızlığı aşan öğrenci dersten kalmalı, sınavlar ise yüz yüze okulda yapılmalıdır.

Öğretmenlerin bu soruya ilişkin görüşleri aşağıda doğrudan alıntı olarak verilmiştir.

CÖ 1: Eba ya bağlanma konusunda ilk zamanlarda internette kesintiler, canlı ders programını tam kullanamama ve ya öğrencilerin cihazlarının olmaması, zamanla bunlar giderildi program kullanımı öğrenildi öğrenciler canlı derse girmek için bilgisayar ya da tablet temin etti. Ancak öğrencilerin çoğunluğu canlı derse cep telefonu ile giriyor ya da internet limitinde sıkıntı yaşıyor ya da bir öğrenci günlük 8 saat canlı derse giriyor buda hem sağlık hem de bilgi öğrenme açısından sıkıntılı bir durum oluşturuyor ya da öğrencilerin çoğunluğu ders bahanesiyle oyun oynamaya yönlenebiliyor. Çözüm olarak her öğrenciye sadece canlı ders açabileceği tablet (tablette canlı dersin dışında internete bağlanmamalı, program ya da oyun yüklenilmemeli, dijital olarak sınır konmalı, tablet diğer alanlara kapalı olmalı), her öğrenciye

tablet ile beraber sadece canlı dersler için sınırsız internet verilmeli, günlük dört saatten fazla canlı ders verilmemeli, bütün bu imkanlar sağlandıktan sonra canlı derse girmeyen öğrenci için devamsızlık durumu işlenmeli belli devamsızlığı aşan öğrenci dersten kalmalı, sınavlar ise yüz yüze okulda yapılmalı.

CÖ 2: Bu süreçte en büyük problem internete erişim oldu. Bana göre ekonomik ve maddi farklılıklar bunun en önemli nedendir.

CÖ 3: EBA ya bağlanma konusunda zaman zaman sıkıntı yaşadım. Tüm şubelere dersim olduğundan çoğu gün sabah 8.40, akşam 19.50 arasında dersim oldu. EBA alt yapısı geliştirilerek tüm şubelere aynı anda hizmet vermesi sağlanabilir. Bazı öğrenciler internet fazla gidiyor diye sesini bile açmadı. Öğrencilere EBA için bedava internet kapsamı artırılabilir.

CÖ 4: Katılım oranlarının düşük olması. Görsel olarak göstermemiz gereken şekillerin anlatımında yaşanan zorluklar. Aşırı derecede bilgisayar başında kalmaya bağlı olarak göz bozukluğunun artması. Katılımın artırılması için öğrencilerin bilinçlenmesi ve ihtiyacı olanlara tablet vb. imkân sunulmalıdır.

CÖ 5: bu konuda yaşadığım en büyük sorunlar öğrenci katılımlarının düşük olması (ki bunun pek çok sebebi var örneğin cihaz eksikliği. İnternet bağlantısı olmaması, bireysel ve çevresel etkenler), sık sık internet kopmaları, öğrencilerin derse bağlanmaması. Çözüm önerisi öğrencilere yönelik daha güçlü ve sağlam bir internet alt yapısı oluşturulmasıdır ayrıca öğrencilerin katılımları kayıt altına alınarak yoklama konusu da çözülmüş olacaktır.

CÖ 6: Özellikle teknolojiye erişim düzeyi düşük öğrencilerin fazla olması nedeni ile teknolojik imkânlardan istenilen düzeyde yararlanılamamıştır. EBA sistemindeki ilk haftalarda yaşanan yoğunluklar ve erişim güçlükleri öğrencilerin sisteme girme isteklerini ve motivasyonları olumsuz yönde etkilemiştir.

CÖ 7: Öğrencilerimiz genellikle kırsal bir bölgede yer aldığı için internet bağlantılarına sürekli kopmalar yaşadık. Bunun çözümü internet sağlayan şirketlerle iş birliği yapılmasından geçiyor.

CÖ 8: Bu olumsuz süreçte en önemli sorun her öğrenciye ulaşamamak oldu. Öğrencinin çeşitli nedenlerle derse katılmaması, katılsa bile sürekli ekran karşısında dersi anlamaya çalışması da başlıca sorunlarımızdan oldu maalesef. Bu duruma karşı çok fazla, bir çözüm olabilecek etkili bir öneri ne yazık ki biraz zor. Yüz yüze eğitim yerini hiç bir çevrimiçi ders tutamaz.

2.Uzaktan eğitim sürecinde, öğrencilerin Coğrafya canlı derslerine katılımları ne düzeydedir? Pandemi öncesi yüz yüze dersler ile kıyaslayınız.

Araştırmaya katılan coğrafya öğretmenlerine; Uzaktan eğitim sürecinde, öğrencilerin Coğrafya canlı derslerine katılımları ne düzeydedir? Pandemi öncesi yüz yüze dersler ile kıyaslayınız. Sorusu yöneltilmiştir. Öğrencilerin ilk zamanlarda teknik olarak cihazlarının yetersiz olduğu daha sonra ise bu eksiklikler büyük ölçüde giderildiği buna rağmen canlı derslere katılımın çok

düşük kaldığı belirtilmiştir. Bakanlık tarafından devamsızlıkların idare tarafından dikkate alınmayacağı açıklanmış olması beklenen katılımı ve verimi düşürmüştür. Sınıflar düzeyinde ise en fazla 9. Sınıflar sırasıyla 10'lar ve 11'ler en az katılımı ise 12'ler sağlamıştır. Bunun bir diğer sebebi de 12. Sınıfların üniversite sınavına hazırlanmak için okulun canlı derslerine katılmak yerine, bireysel çalışmak kurs veya özel ders almak gibi farklı yöntemler uygulamasıdır. 9. ve 10. Sınıflarda ilk etapta %70-80 oranlarında olsa da zamanla hem medyada hiçbir öğrencinin dersten kalmayacağı bilgisinin dolaşması hem de öğrencilerde bıkkınlık etkisiyle %50'nin altına düşmüştür. 11. Sınıflarda % 50 olup başladığı gibi devam etmektedir. 12.sınıflarda maalesef öğrenciler canlı derse gerekli ilgiyi göstermemiştir. Okul türlerine en fazla katılım sağlayanlar Fen ve Sosyal Bilimler Lisesi öğrencileriyken bunları, Anadolu, Meslek ve İmam hatip grupları takip etmiştir. Yüz yüze eğitiminle kıyaslanmayacak kadar katılımın düşük olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin bu soruya ilişkin görüşleri aşağıda doğrudan alıntı olarak verilmiştir.

CÖ 1: Bütün sınıflarda ilk zamanlarda fazla ancak öğrencilerde cihaz yetersizliği yaşandı daha sonra bu eksiklikler giderildi ancak canlı ders yoğunluğundan dolayı zamanla bıkmalar yaşandı. 9. Sınıflar fazla 10 ve 11'ler az 12'ler ise çok nadir derslere katıldı.

CÖ 2: Yüz yüze eğitim ile kıyaslanamayacak derecede düşüş olduğunu söyleyebilirim. Yine en büyük etken internet erişimi ve teknolojik araç gereç eksikliğinden kaynaklanmaktadır.

CÖ 3: 9. ve 10. Sınıflarda ilk etapta %70-80 oranlarında olsa da zamanla hem medyada hiçbir öğrencinin dersten kalmayacağı bilgisinin dolaşması hem de öğrencilerde bıkkınlık etkisiyle %50'nin altına düşmüştür. 11. Sınıflarda %50 olup başladığı gibi devam etmektedir. 12.sınıflarda maalesef öğrenciler canlı derse gerekli ilgiyi göstermemiştir.

CÖ 4: Katılım oranları çok düşüktür. Ortalama %25 katılım vardır. Yüz yüze olarak kısmen açılma olduğunda bile katılım oranı % 80 olmaktadır.

CÖ 5: Sınıflarda zorunluktan doldurulmuş bir kitle yerine uzaktan eğitim sürecinde daha ne istediğini bilen bir öğrenci kitlesi mevcut. Bununla birlikte soru sorma cesareti artmış bir öğrenci grubundan da bahsedilebilir, hani sınıf içinde sormaya çekindiği soruları daha rahat sorabiliyor öğrenciler. Katılım yüzdesi genellikle 30-60 aralığında yer almaktadır.

CÖ 6: Birçok öğrenci canlı derslere internet kısıtlılığı yüzünden ve mecburi olmamasından dolayı katılamamıştır. Bu durumda beklenen katılımı ve verimi düşürmüştür. Yüz yüze eğitimin daha faydalı olduğu görülmüştür.

CÖ 7: Anadolu grupları: yüzde 20, Meslek grupları: yüzde 10, Anadolu imam hatip grupları: Yüzde 10 düzeyindedir.

CÖ 8: Pandemi öncesi yüz yüze dersler ile kıyaslayınız. Bu süreçte birçok sınıf düzeyinde ortalama katılım oranı %20'yi geçmedi maalesef. En iyi katılan sınıfta bile bu oran %30 u bulmuyordu.

3. Corovavirüs (Covid-19) pandemi uzaktan eğitim sürecinde kullandığınız eğitim portalı ya da programı ile ilgili görüşlerinizi açıklayınız. Sizce daha nitelikli bir sistem olabilir miydi/nasıl olabilirdi?

Araştırmaya katılan coğrafya öğretmenlerine; Corovavirüs (Covid-19) pandemi uzaktan eğitim sürecinde kullandığınız eğitim portalı ya da programı ile ilgili görüşlerinizi açıklayınız. Sizce daha nitelikli bir sistem olabilir miydi/nasıl olabilirdi? Sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin kullandıkları başlıca yöntem bakanlığın da önerdiği EBA ve Zoom programlarıdır. EBA'da ki içerikler okula destek olarak kullanılabilir ancak bu haliyle başlı başına bir eğitim yöntemi olmaktan uzaktır. Daha işlevsel ve zengin altyapısı olan bir sistem gerekmektedir. Sadece belli sınıflara, belli saatlerde ders atamalarında izin veriliyor olması bir kısıtlılıktır. Daha sonraları ise saat ve süre hususunda genişlemeler yapılmıştır. Sistemin en büyük eksikliği yoklama girişlerinin yapılamamasıdır.

Öğretmenlerin bu soruya ilişkin görüşleri aşağıda doğrudan alıntı olarak verilmiştir.

CÖ 1: İnternet ortamındaki, EBA'da ki ve ortaöğretim materyal deki sunular yeterli düzeyde hatta öğretmen ya da öğrenci bilgisayar ve tablet ihtiyaçları tamamlandığında ve günlük canlı ders saatleri azaltılıp katılım da zorunlu hale getirilirse sonuçlar daha verimli olur.

CÖ 2: Zaman yönünden daha ekonomik ders esnasında araç gereç kullanımına imkan tanıyan daha işlevsel ve zengin altyapılı bir sistem olabilirdi.

CÖ 3: Hiçbir portal yüz yüze eğitim kadar etkili olamamaktadır. Sadece okula destek olarak kullanılabilir.

CÖ 4: Eis ve testokul yayınlarının ders anlatım föyleri üzerinden ders anlattım buna benzer bir çalışmayı da milli eğitim bakanlığı yapabilir. Aslında bakanlık üzerine düşen görevleri yapmaya çalıştı fakat bilinçli aile ve bilinçli öğrenci oranı istenilen seviyede olmadığı için istediğimiz verim alınamadı.

CÖ 5: Tek bir portaldan ya da kaynaktan faydalanmadım bu konuda internetin bize sunduğu tüm imkanları kullanarak yerli ya da yabancı sitelerden ders ilgisini artırıcı her türlü görsel video ve sunuyu kullandım ama belirtmek gerekir ki EBA akademik harika hazırlanmış bir program ve üstüne koyarak gelişeceğini düşünüyorum. Bence yapılanlar yeterli düzeyde beğenmediğiniz konularda siz de zenginleştirme yapabilirsiniz.

CÖ 6: İlk başlarda ders atamalarında veya belirli sınıflarda belli saatlerde verilmesi ders saatlerini etkilemiştir. Daha sonra saat süresinde genişlemeler yapılmıştır. Sistemin en büyük eksikliği yoklama girişlerinin yapılamamasıdır. Yoklamaların sistem üzerinden girilmesi çok faydalı olacaktır.

CÖ 7: Kullandığımız eğitim portalı kullanışlıydı. Ancak telefonlara dersin zamanı geldiğine dair zil sesi modu gelebilir.

CÖ 8: Bu süreçte şu anki sistem altında yeterli idi ama çeşitli sebepler uygulamayı zorlaştırdı. Öğrencinin maddi durumu, kırsal bölgede İnternet sorunu vb. sebepler.

4. Corovavirüs (Covid-19) pandemi Uzaktan eğitim sürecinde velilerden dersinizle alakalı olumlu ya da olumsuz dönütler aldınız mı açıklayınız?

Araştırmaya katılan coğrafya öğretmenlerine; Corovavirüs (Covid-19) pandemi Uzaktan eğitim sürecinde velilerden dersinizle alakalı olumlu ya da olumsuz dönütler aldınız mı açıklayınız? Sorusu yöneltilmiştir. Veliler genel olarak uzaktan eğitim konusunda yeterince bilinçli olmadıkları gözlenmiştir. Yüz yüze eğitimin veliler açısından daha cazip olduğu belirtilmiştir. Ayrıca maddi durumu iyi olmadığını öne süren veliler cihaz konusunda yetersiz kaldıklarını belirtmişlerdir. Yine veliler, cihaz eksikliği, internet kesintileri, öğrencinin bilgisayar başında olmasına rağmen oyun oynaması gibi şikâyetler belirtilmiştir. Öğrencilerde oluşan bıkkınlık etkisiyle maalesef öğrenciler canlı derse gerekli ilgiyi göstermemiştir. Az da olsa olumlu dönütler de alınmıştır. Derse o gün katılmayan öğrencilerim için tekrardan video çekerek youtube gibi portallara ders ekleyen öğretmenler olmuştur. Bazı veliler de bu durumdan memnuniyet bildirip hatta çocuklarıyla birlikte katılıp ders dinleyenler de olmuştur.

Öğretmenlerin bu soruya ilişkin görüşleri aşağıda doğrudan alıntı olarak verilmiştir.

CÖ 1: Velilerde yine internet eksikliği, kesintilerin yaşanması, öğrencinin bilgisayarının olmaması ya da öğrencinin oyun oynaması gibi şikâyetler oldu

CÖ 2: Veliler genel olarak uzaktan eğitim konusunda yeterince bilinçli değiller yüz yüze eğitim veliler açısından daha cazip geliyor.

CÖ 3: 9. ve 10. Sınıflarda ilk etapta %70-80 oranlarında olsa da zamanla hem medyada hiçbir öğrencinin dersten kalmayacağı bilgisinin dolaşması hem de öğrencilerde bıkkınlık etkisiyle %50'nin altına düşmüştür. 11. Sınıflarda %50 olup başladığı gibi devam etmektedir. 12.sınıflarda maalesef öğrenciler canlı derse gerekli ilgiyi göstermemiştir.

CÖ 4: Olumsuz dönüt almadım. Olumlu dönüt ise anlattığım derse o gün katılmayan öğrencilerim için tekrardan video çekerek youtube kanalına yükledim. Bundan memnun olan velilerim oldu. Dersime çocuklarıyla birlikte katılıp ders dinleyen velilerim oldu.

CÖ 5: Çok nadir çıkıyor, belki tesadüf ederse yolda sokakta gördüklerinde 'ne olacak bu çocukların hali?' sorusuyla dile getiriyorlar genel durumu, derse ilişkin bir sorgulamaları söz konusu olmadı henüz. Kısacası velilerimizin bu konuda kaygıları var fakat çabaları yok.

CÖ 6: Velilerin bu süreçte daha fazla görevler düşmektedir. Maalesef birçok veli ile bu konularda iletişim kurulamadı. Ayrıca canlı derslerde ısrarlara rağmen birçok öğrencilerin kamera ve sesi kapatmalarından dolayı tam bir dönüt alınmaması noktasında velilere daha fazla görevler düşmektedir.

CÖ 7: Velilerin ekonomik durumu yeterli olmadığı için bu durumu hep yakından yaşadık. Bir an önce okuldaki eğitimin başlamasını bekliyorlar.

CÖ 8: Velilerimiz bu konuda pek geri döniit vermedi maalesef.

5. Süreç bundan sonra sizce nasıl ilerler, derslere uzaktan eğitimle devam edilmeli midir? Coğrafya dersinde kazanımlar uzaktan eğitim sürecine göre yeniden yapılandırılmalı mıdır?

Araştırmaya katılan coğrafya öğretmenlerine; Süreç bundan sonra sizce nasıl ilerler, derslere uzaktan eğitimle devam edilmeli midir? Coğrafya dersinde kazanımlar uzaktan eğitim sürecine göre yeniden yapılandırılmalı mıdır? Sorusu yöneltilmiştir. Öğretmeler canlı ders saatleri günlük dört saten fazla olmaması gerektiğini, teknolojik ihtiyaçların da karşılandığında mevcut kazanımların verilebileceğini belirtmişlerdir. Asıl olanın yüz yüze eğitim olduğu belirtilmiştir. Bir an önce Corovavirüs'ün (Covid-19) pandemisinin sona ermesinin ve yüz yüze eğitime geçilmesinin gerekliliği belirtilmiştir. Uzaktan eğitim uygulamasının ortaöğretim çağındaki öğrencilere pek uygun olmadığı ve yüz yüze eğitimin yerini asla tutamayacağı belirtilmiştir. Okulların sadece bilgi veren kurumlar olmadığı öğrencilerin sosyalleşmesini sağlayan, toplumsal kuralları öğreten, yerler olduğu dolayısıyla yüz yüze eğitimin çok önemli bir gereklilik olduğu belirtilmiştir. Bunda sonraki süreçte istesek te istemesek te uzaktan eğitim kısmen de olsa hayatımızın bir parçası olarak devam edecektir. Zaten Milli Eğitim bakanlığının ders saatlerini azaltmaya yönelik bir planı vardı artık pandemi ile birlikte bu planda yeniden şekillenecektir. Bu durumda kazanımlar yeniden yapılandırılmadır.

Öğretmenlerin bu soruya ilişkin görüşleri aşağıda doğrudan alıntı olarak verilmiştir.

CÖ 1: Yüz yüze ders olamayacaksa ihtiyaçlar karşılanıp devam edilmeli ya da canlı ders saatleri günlük dört saten fazla olmamalı, teknolojik ihtiyaçlar karşılandığında mevcut kazanımlar verilebilir.

CÖ 2: Derslerin tamamen uzaktan eğitimle devam etmesinden yana değilim çünkü hem öğrenci hem de öğretmenler açısından uzaktan eğitim, yüz yüze eğitimin tamamlayıcısı olmalıdır. Yüz yüze eğitimin yerine tercih edilmemelidir.

CÖ 3: Dileğimiz tez zamanda Corovavirüs'ün (Covid-19) bitmesidir. Uzaktan eğitim bu yaş grubu için asla yüz yüze eğitimin yerini tutamaz. Okul sadece bilgi vermiyor: öğrencilerin sosyalleşmesini sağlıyor, toplumsal kuralları öğretiyor, hayatı öğretiyor vb. birçok örnek verebiliriz. Sırf öğretmenini sevdiği için dersini daha iyi çalışan daha iyi bir birey olmak için çabalayan binlerce öğrenci var. İyi bir birey iyi bir vatandaşlık ancak okulda kazanılabilir.

CÖ 4: Bunda sonraki süreçte istesek te istemesek te uzaktan eğitim kısmen de olsa hayatımızın bir parçası olarak devam edecektir. Zaten Milli Eğitim bakanlığının ders saatlerini azaltmaya yönelik bir planı vardı artık pandemi ile birlikte bu planda yeniden şekillenecektir. Kazanımlar tabi ki yenide yapılandırılmadır.

CÖ 5: Ülkemizin tamamı aşılana kadar sürecin uzaktan devam etmesi daha makul ancak üst yönetim organizasyonlarının aldığı ya da alacağı kararlar daha tutarlı olmalıdır, daha riskli ortamlara müsaade edilirken okulların kapalı tutulması çelişki oluşturmaktadır.

CÖ 6: Süreç içerisinde belli bir dönem canlı derslerin, yüz yüze eğitim ile birlikte devam edeceği öngörülmektedir. Coğrafya derslerinde diğer meslek dersleri kadar uygulama eğitiminin olmaması kazanımları daha az etkilemektedir. Özellikle laboratuvar ve atölye kullanılan derslerde sıkıntı daha fazladır. Coğrafya dersleri açısından ulaşılabilen kadar çok öğrenciye 'slyt ve pdf' yolu ile ders notları paylaşılmaya çalışılmıştır. Fakat ülke genelinde hazırlık amaçlı özet konu anlatımları veya ders fasikülleri toplu halde hazırlanması ortak bir çalışma ve kazanımların verilmesinde etkili olacaktır. Akıllı defter tarzında çalışmalar öğrenciler için faydalı olacaktır.

CÖ 7: Süreç bu şekilde devam etmemeli. Tüm okul kademelerinde öğrencilerin %50'si internetle buluşana kadar kontrollü bir şekilde okuldaki eğitimin devam etmesi taraftarıyım.

CÖ 8: Uzaktan eğitim sadece geçici bir çözüm bence. Yüz yüze eğitim yapılamadığında en azından imkanı olan veya istekli olan öğrencilerimizin süreçten en az zararla bu durumu atlama için uygun bir yöntem. Okulun yerini kesinlikle alamaz.

B) Covid Döneminde Coğrafya Eğitiminin 9. Sınıf Kazanımları özelinde Değerlendirmesi

Katılımcılara 'Uzaktan eğitim süreci öğrencilerin kazanım düzeylerini nasıl etkilemiştir? Bunu aşağıda verilen 9. Sınıf Coğrafya dersi kazanımları üzerinden ayrı ayrı belirtiniz.' Sorusu yöneltilmiş ve tüm kazanımları kendi özelinde, yüz yüze eğitim ve uzaktan eğitim meydana getirdiği farkın olumsuz mu?, olumlumu? Ve de ne derece olduğu ortaya konmaya çalışılmıştır. Öğretmenlerin kazanımlar özelindeki bu sorulara verdiği yanıtlar aşağıda doğrudan alıntı olarak verilmiştir:

9.1.1. Doğa ve insan etkileşimini örneklerle açıklar.

CÖ 3, CÖ 7, CÖ 9: Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmıştır.

CÖ 1, CÖ 4, CÖ 10: Bu konu kavratılmasında zorlanılmamıştır.

CÖ 2, CÖ 5, CÖ 6, CÖ 8: Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, pek fazla sorun yaşanmamıştır.

9.1.2. Coğrafyanın konularını ve bölümlenmesini açıklar.

CÖ 3, CÖ 7, CÖ 9: Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmıştır.

CÖ 1, CÖ 4, CÖ 10: Bu konu kavratılmasında zorlanılmamıştır.

CÖ 2, CÖ 5, CÖ 6, CÖ 8: Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, pek fazla sorun yaşanmamıştır.

9.1.3. Coğrafya biliminin gelişimini açıklar.

CÖ 3, CÖ 7, CÖ 9: Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmıştır.

CÖ 1, CÖ 4, CÖ 10: Bu konu kavratılmasında zorlanılmamıştır.

CÖ 2, CÖ 5, CÖ 6, CÖ 8: *Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, pek fazla sorun yaşanmamıştır.*

9.2.1: Yerleşmelerin gelişimini etkileyen faktörleri analiz eder.

CÖ 3, CÖ 7, CÖ 9: *Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmıştır.*

CÖ 1, CÖ 4, CÖ 10: *Bu konu kavratılmasında zorlanılmamıştır.*

CÖ 2, CÖ 5, CÖ 6, CÖ 8: *Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, pek fazla sorun yaşanmamıştır.*

9.2.2: Yerleşme doku ve tiplerinin oluşumunda etkili olan faktörleri örneklerle açıklar.

CÖ 3, CÖ 7, CÖ 9: *Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmıştır.*

CÖ 1, CÖ 4, CÖ 10: *Bu konu kavratılmasında zorlanılmamıştır.*

CÖ 2, CÖ 5, CÖ 6, CÖ 8: *Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, pek fazla sorun yaşanmamıştır.*

9.2.3: Türkiye’de yerleşmelerin dağılışını etkileyen faktörleri örneklerle açıklar.

CÖ 3, CÖ 7, CÖ 9: *Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmıştır.*

CÖ 1, CÖ 4, CÖ 10: *Bu konu kavratılmasında zorlanılmamıştır.*

CÖ 2, CÖ 5, CÖ 6, CÖ 8: *Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, pek fazla sorun yaşanmamıştır.*

9.2.4: Türkiye’deki yerleşim birimlerini idari fonksiyonlarına göre ayırt eder.

CÖ 3, CÖ 7, CÖ 9: *Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmıştır.*

CÖ 1, CÖ 4, CÖ 10: *Bu konu kavratılmasında zorlanılmamıştır.*

CÖ 2, CÖ 5, CÖ 6, CÖ 8: *Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, pek fazla sorun yaşanmamıştır.*

Bu konular, uzaktan eğitimde zoom programı ve internetteki konu ile ilgili oluşturulan sunu ve animasyonların iyi kullanıldığı takdirde verimli olunabilir. Ancak teknoloji iyi kullanamayan öğretmenler bu konuyu vermede düşük düzeyde zorluk yaşamışlardır.

9.1.11: İklim elemanlarının oluşumunu ve dağılışını açıklar.

CÖ 2, CÖ 6, CÖ 10: *Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmasında bazı zorluklar yaşanmıştır.*

CÖ 1, CÖ 4, CÖ 9: *Bu konu kavratılmasında orta düzeyde zorlanılmamıştır.*

CÖ 3, CÖ 5, CÖ 7, CÖ 8: *Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, az da olsa sorun yaşanmamıştır.*

9.1.12: Yeryüzündeki farklı iklim tiplerinin özellikleri ve dağılışları hakkında çıkarımlarda bulunur.

CÖ 2, CÖ 6, CÖ 10: *Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmasında bazı zorluklar yaşanmıştır.*

CÖ 1, CÖ 4, CÖ 9: *Bu konu kavratılmasında orta düzeyde zorlanılmamıştır.*

CÖ 3, CÖ 5, CÖ 7, CÖ 8: *Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, az da olsa sorun yaşanmamıştır.*

9.1.13: Türkiye’de görülen iklim tiplerinin özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.

CÖ 2, CÖ 6, CÖ 10: *Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmasında bazı zorluklar yaşanmıştır.*

CÖ 1, CÖ 4, CÖ 9: *Bu konu kavratılmasında orta düzeyde zorlanılmamıştır.*

CÖ 3, CÖ 5, CÖ 7, CÖ 8: *Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, az da olsa sorun yaşanmamıştır.*

9.3.2: Bölge sınırlarının amaca göre değişe bilirliliğini örneklerle açıklar.

CÖ 2, CÖ 6, CÖ 10: *Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmasında bazı zorluklar yaşanmıştır.*

CÖ 1, CÖ 4, CÖ 9: *Bu konu kavratılmasında orta düzeyde zorlanılmamıştır.*

CÖ 3, CÖ 5, CÖ 7, CÖ 8: *Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, az da olsa sorun yaşanmamıştır.*

9.3.1: Dünyadaki farklı bölge örneklerini, özellikleri ve bölge belirlemede kullanılan kriterler açısından değerlendirir.

CÖ 2, CÖ 6, CÖ 10: *Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmasında bazı zorluklar yaşanmıştır.*

CÖ 1, CÖ 4, CÖ 9: *Bu konu kavratılmasında orta düzeyde zorlanılmamıştır.*

CÖ 3, CÖ 5, CÖ 7, CÖ 8: *Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, az da olsa sorun yaşanmamıştır.*

Bu konular uzaktan eğitimde zoom programı ve internetteki konu ile ilgili oluşturulan sunu ve animasyonların iyi kullanıldığı takdirde verimli olunabilir. Ancak teknoloji iyi kullanamayan öğretmenler bu konuyu vermede orta düzeyde zorluk yaşamışlardır.

9.1.4. Dünya’nın şekli ve hareketlerinin etkilerini değerlendirir.

CÖ 1, CÖ 3, CÖ 4, CÖ 10: *Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmasında ciddi zorluklar yaşanmıştır.*

CÖ 2, CÖ 5, CÖ 7: *Bu konu kavratılmasında yüksek düzeyde zorlanılmamıştır.*

CÖ 6, CÖ 8, CÖ 9: *Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, fazlasıyla sorun yaşanmamıştır.*

9.1.5. Koordinat sistemini kullanarak zaman ve yere ait özellikler hakkında çıkarımlarda bulunur.

CÖ 1, CÖ 3, CÖ 4, CÖ 10: *Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmasında ciddi zorluklar yaşanmıştır.*

CÖ 2, CÖ 5, CÖ 7: *Bu konu kavratılmasında yüksek düzeyde zorlanılmamıştır.*

CÖ 6, CÖ 8, CÖ 9: Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, fazlasıyla sorun yaşanmamıştır.

9.1.6. Haritayı oluşturan unsurlardan yararlanarak harita kullanır.

CÖ 1, CÖ 3, CÖ 4, CÖ 10: Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmasında ciddi zorluklar yaşanmıştır.

CÖ 2, CÖ 5, CÖ 7: Bu konu kavratılmasında yüksek düzeyde zorlanılmamıştır.

CÖ 6, CÖ 8, CÖ 9: Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, fazlasıyla sorun yaşanmamıştır.

9.1.7. Bilgileri haritalara aktarmada kullanılan yöntem ve teknikleri açıklar.

CÖ 1, CÖ 3, CÖ 4, CÖ 10: Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmasında ciddi zorluklar yaşanmıştır.

CÖ 2, CÖ 5, CÖ 7: Bu konu kavratılmasında yüksek düzeyde zorlanılmamıştır.

CÖ 6, CÖ 8, CÖ 9: Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, fazlasıyla sorun yaşanmamıştır.

9.1.8. Haritalarda yer şekillerinin gösteriminde kullanılan yöntem ve teknikleri açıklar.

CÖ 1, CÖ 3, CÖ 4, CÖ 10: Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmasında ciddi zorluklar yaşanmıştır.

CÖ 2, CÖ 5, CÖ 7: Bu konu kavratılmasında yüksek düzeyde zorlanılmamıştır.

CÖ 6, CÖ 8, CÖ 9: Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, fazlasıyla sorun yaşanmamıştır.

9.3.3: Harita kullanarak çeşitli coğrafi kriterlerle belirlenmiş bölgelerde bulunan ülkeleri sınıflandırır.

CÖ 1, CÖ 3, CÖ 4, CÖ 10: Bu konu uzaktan eğitim yoluyla kavratılmasında ciddi zorluklar yaşanmıştır.

CÖ 2, CÖ 5, CÖ 7: Bu konu kavratılmasında yüksek düzeyde zorlanılmamıştır.

CÖ 6, CÖ 8, CÖ 9: Bu konunun uzaktan eğitimle kavratılmasında, fazlasıyla sorun yaşanmamıştır.

Dünyanın şekli ve hareketleri ile ilgili konular diğer konulara görece daha soyut olması ve daha fazla matematiksel işlemler içermesi nedeniyle kavranması kolay olmamaktadır. Ancak bu konunun uzaktan eğitim yoluyla kavranması zoom programı ve internetteki konu ile ilgili oluşturulan sunu ve animasyonların iyi kullanıldığı takdirde mümkün olabilmektedir. Ancak öğretmenlerin eğitim teknolojilerine hakim olmalarına rağmen, bu konuları öğrencilere kavratmakta yüksek düzeyde zorluk yaşamışlardır.

Katılımcılara ‘Uzaktan eğitim süreci öğrencilerin kazanım düzeylerini nasıl etkilemiştir? Bunu aşağıda verilen 9. Sınıf Coğrafya dersi kazanımları üzerinden ayrı ayrı belirtiniz.’ Sorusu yöneltilmiş ve tüm kazanımları kendi özelinde, yüz yüze eğitim ve uzaktan eğitimim meydana

getirdiği farkın olumsuz mu?, olumlu mu? Ve de ne derece olduğu ortaya konmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucunda 10 katılımcının tamamı da yüz yüze eğitimde sınıf ortamının teknolojik imkanları yeterli olması kaydıyla, kazanımları vermenin daha avantajlı olduğunu belirtmişlerdir. Ancak yapılan araştırma sonucunda uzaktan eğitimi kazanımlar kendi içerisinde değerlendirildiğinde, tüm kazanımların kavratma zorluğu derecelerine göre 3 kategoriye ayırmak mümkün olmuştur. Bu kategoriler, konunun kavratılmasında öğretmenlerin düşük, orta ve yüksek düzeyde zorlandıkları şeklindedir. Genel olarak doğa ve insan ile yerleşme konuları, sayısal bilgiler içermediği ve göreceli olarak daha somut olduğu için düşük düzeyde bir zorlanmaya neden olmuştur. Hem harita bilgisi hem de göreceli olarak terimler ve soyut kavramlar içeren iklim ve bölgeler konuları orta düzeyde bir zorlanmaya neden olmuştur. Göreceli olarak daha teknik terimler ve soyut kavramlar içeren, sayısal unsurların da olduğu Dünyanın şekli, hareketleri ve koordinat sistemleri ile harita bilgisi konularında ise kazanımların kavratılması açısından yüksek düzeyde güçlük yaşanmıştır.

Tablo:2 Uzaktan Eğitim Sürecinde Coğrafya Dersi 9. Sınıf Kazanımlarının Kavratılması Açısından Öğretmenlerin Karşılaştığı Güçlük Düzeyleri

Düşük	Orta	Yüksek
9.1.1. Doğa ve insan etkileşimini örneklerle açıklar.	9.1.11: İklim elemanlarının oluşumunu ve dağılışı açıklar.	9.1.4. Dünya'nın şekli ve hareketlerinin etkilerini değerlendirir.
9.1.2. Coğrafyanın konularını ve Bölümlenmesini açıklar.	9.1.12: Yeryüzündeki farklı iklim tiplerinin özellikleri ve dağılışı hakkında çıkarımlarda bulunur.	9.1.5. Koordinat sistemini kullanarak zaman ve yere ait özellikler hakkında çıkarımlarda bulunur.
9.1.3. Coğrafya biliminin gelişimini Açıklar.	9.1.13: Türkiye'de görülen iklim tiplerinin özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur	9.1.6. Haritayı oluşturan unsurlardan yararlanarak harita kullanır.
9.2.1:Yerleşmelerin gelişimini etkileyen faktörleri analiz eder.	9.3.2: Bölge sınırlarının amaca göre değişe bilirlğini örneklerle açıklar	9.1.7. Bilgileri haritalara aktarmada kullanılan yöntem ve teknikleri açıklar.
9.2.2: Yerleşme doku ve tiplerinin oluşumunda etkili olan faktörleri örneklerle açıklar.	9.3.1: Dünyadaki farklı bölge örneklerini, özellikleri ve bölge belirlemede kullanılan kriterler açısından değerlendirir.	9.1.8. Haritalarda yer şekillerinin gösteriminde kullanılan yöntem ve teknikleri açıklar
9.2.3: Türkiye'de yerleşmelerin dağılışı etkileyen faktörleri örneklerle açıklar.		9.3.3: Harita kullanarak çeşitli coğrafi kriterlerle belirlenmiş bölgelerde bulunan ülkeleri sınıflandırır.
9.2.4: Türkiye'deki yerleşim birimlerini idari fonksiyonlarına göre ayırt eder		

Sonuç Tartışma ve Öneriler

Covid-19 pandemi döneminde yürütülen uzaktan eğitim uygulamalarının öğretmen adaylarının uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerinin orta düzeyde yani kısmen memnun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bu sonucu alan yazındaki bazı çalışmaların sonuçlarıyla örtüşmektedir. (Şimşek, İskenderoğlu ve İskenderoğlu, 2010; Gürleyik ve Akdemir, 2018; Peker, Aka ve Vural, 2019; Keskin ve Özer, 2020;). Ülke çapında aşılmanın tamamlanması ve diğer sağlık tedbirlerinin de alınmasıyla okulların yüz yüze açık tutulması esas alınmalıdır. Fakat bu koşullar sağlanana kadar sürecin uzaktan devam etmesi gerekmektedir. Ancak yetkililerin alacağı kararlarda öncelik okulların açık tutulması olmalıdır. Görece daha riskli ortamlara müsaade edilirken okulların kapalı tutulması doğru değildir. Mevcut koşullarda öğretmenler genel olarak EBA'ya bağlanma konusunda, internette kesintileri, canlı ders programını tam kullanamaması gibi sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Her öğrencinin teknik anlamda yeterli olarak cihazlarının olmaması da bir diğer önemli sorundur. Cep telefonu ile bağlanan öğrencilerin internet limitinde sıkıntılar yaşaması ya da öğrencilerin çoğunluğu ders bahanesiyle oyun oynamaya yönelmesi de önemli bir sorundur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin her bir problem çerçevesinde yapmış oldukları öneriler araştırmanın son sonucunu oluşturmaktadır. Öğretmenlerin eğitim sürecinde büyük öneme sahip oluşu, çalışmanın başından beri vurgulanmaktadır. Öğretmenlerin uzaktan eğitimle ilgili yeterliklerinin artması için seminerler düzenlenmesi gerekmektedir. Uzaktan eğitimin olumlu yanlarının dışında covid-19 salgını nedeniyle yaşanan ani değişim öğrencileri olumsuz etkilemiş ve bu sisteme adapte olmalarının önünde bir engel oluşturmuştur (Er Türküresin, 2020: 613). Bütün sınıflar düzeylerinde öğrencilerde cihaz yetersizliği sorunu yaşandığı için katılımlar oldukça düşük gerçekleşmiştir. İlerleyen süreçlerde ise bu eksikliklerin büyük ölçüde çözümlenmesine rağmen canlı ders yoğunluğundan dolayı bir süre sonra öğrencilerde bıkkınlık durumları yaşanmıştır. Yüz yüze eğitim dönemi ile kıyaslandığında çok büyük bir katılım farkı yaşanmıştır. Ancak bu noktada en azından ders sürelerinin kademelere göre ayarlanması gerekmektedir. Öğrencilerin yüz yüze eğitim dönemlerinde % 95- 100 arası olan derse katılım oranları % 15-20 civarlarına kadar düşmüştür. Sınıflar düzeyinde ele alındığında ise en fazla katılım oranları 9. Sınıflar düzeyinde gerçekleşirken, sınıf düzeyinin artmasına paralel olarak katılım oranı da düşmektedir. 9. Sınıfları, 10. Sınıflar izlemektedir. 11 sınıflarda katılım da az gerçekleşirken, 12. Sınıflarda ise öğrencileri çok nadir derslere katılmıştır. EBA'nın içerikleri oldukça zengindir. Ancak buna benzer hizmetler veren EİS, testokul ve vitamin gibi özel kurumların kaliteli yayınları ve programları da bulunmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre velilerin uzaktan eğitim konusunda çok fazla bilgili ve ilgili olmadığı belirtilebilir. Ancak bu süreçte velilere daha fazla görevler düşmektedir. Buna rağmen velileri çoğunluğu ile bu konularda iletişim kurmak kolay olmamıştır. Canlı derslerde ısrarlara

rağmen birçok öğrencilerin kamera ve sesini açmamlarından dolayı dersin verimi düşmektedir. Sağlıklı bir ders iletişimi olmadığı gibi yeterli dönütler de alınamamaktadır. Nadiren velilerin yolda sokakta öğretmenleri gördüklerinde ‘ne olacak bu çocukların hali?’ gibi sorularıyla karşılaşılıyor. Derslerin içeriği ve genel durumular hakkında sorgulamaları yeterli değildir. Velilerin bu konuda oldukça kaygılı olmalarına rağmen, öğrencilerin daha aktif olarak derslere katılımlarını teşvik etme konusunda önemli bir çabaları da görülmemektedir. Uzaktan eğitim bu yaş grubu için asla yüz yüze eğitimin yerini tutamaz. Okul sadece öğretim yapan değil, aynı zamanda eğitim veren kurumlardır. Öğrencilerin sosyalleşmesini sağlayan, onlara toplumsal kuralları öğreten kurumlardır. Sırf öğretmenini sevdiği için dersini daha iyi çalışan daha iyi bir birey olmak için elinde geleni yapan birçok öğrenciden söz edilebilir. İyi bir birey iyi bir vatandaşlık kavramlarını içeren iyi bir eğitim ancak okullarda yüz yüze eğitimle kazanılabilir.

Bakanlık tarafından, Coğrafya Dersi Öğretim Programlarında zaman zaman çeşitli değişiklikler yapılmaktadır. En önemli değişiklikler 2005, 2010, 2011 ve 2014 yıllarında gerçekleşmiştir (Şahin 2019: 97). Ancak bu konuda pandemi dönemi ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Pandemi döneminin uzun yıllar sürebileceği ön görülerek Coronavirüs (Covid 19) ortamının getirdiği zorunluluktan başlayan ve gelişen uzaktan eğitim dönemi için kazanılar üzerinde ayrıca özel bir revizyon yapılmalıdır. Uzaktan eğitimin getirdiği zorlukları azaltacak şekilde öğretim programları ve kazanımlar düzenlenmelidir.

Bir an önce Corovavirüs’ün (Covid-19) vakalarının sona ermesi ve yüz yüze eğitime sağlıklı bir şekilde geçilmesidir. Bu süreçte ise mevcut şartlarda uzaktan eğitimin en iyi şekilde verilebilmesi için çeşitli tedbirler alınmalıdır. Bu sorunların çözümü için öncelikle ülke çapında geniş ve sağlam bir internet altyapısı oluşturulmalıdır. Öğretmenlerin ve öğrencilerin bilgisayar ve tablet ihtiyaçları tamamlanmalıdır. EBA destek noktalarının sayısı artırılmalıdır. Öğrencilerin EBA destek noktalarına ulaşmaları için hem maddi yardım hem de daha fazla bilgilendirme yapılmalıdır. Her öğrencinin evine en yakın okulda rahatlıkla EBA destek noktasından canlı derslere katılma imkanı sunulmalıdır. Kullandığımız eğitim portalı

kullanılıyordu. Ayrıca öğrencilerin telefonlarındaki uygulamalara dersin zamanı hatırlatan bir zil sesi özelliği getirilebilir. EİS, testokul ve vitamin gibi özel kurumların kaliteli yayınları ve programları ile içerik zenginleştirilmelidir. Her öğrenciye sadece canlı ders açabileceği tablet (tablette canlı dersin dışında internete bağlanmamalı, programlar yüklenilmemeli, öğrenciler dijital olarak sınırlandırılmalı her öğrenciye tablet ile beraber sadece canlı dersler için sınırsız internet verilmelidir. Canlı dersler esnasında öğrencilerin birçoğu kameralarını ve seslerini kapatmalarından kaynaklı tam bir dönüt alınmaması noktasında velilere daha fazla görevler düşmektedir. Bu durumun yasal olup olmaması da çözülmesi gereken ayrı bir sorundur. Yoklamaların sistem üzerinden girilebilmesi sağlanmalıdır. Günde dört saatten fazla ders tanımlanmamalı, bütün bu imkanlar sağlandıktan sonra canlı derse girmeyen öğrencilere

devamsızlık yaptırımı uygulanmalı yani belirtilen devamsızlık sınırını aşan öğrencilerin dersten kalacağı bir düzenleme olmalıdır. Katılımların artması için bu uygulamanın yapılması gerekmektedir. Derse zamanında katılmayan öğrencilerin istedikleri zaman tekrar izleyebilmesi için video çekilerek youtube gibi portallara ders eklenebilir. Bazı veliler de bu durumdan memnuniyet bildirip hatta çocuklarıyla birlikte katılıp ders dinleyenler de olmuştur. Ayrıca geçerli ve güvenilir olması açısından sınavlar yüz yüze okulda yapılmalıdır.

Kaynakça

- Akgül, G. ve Oran, M., (2020) Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin, Ortaokul Öğrencilerinin ve Öğrenci Velilerinin Pandemi sürecindeki Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşleri. *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi Cilt 3/Sayı 2, 2020, s.15-37.*
- Aktay, S. ve Keskin, T. (2016) Eğitim bilişim ağı incelemesi. *Eğitim Kuram ve Uygulamaları.*
- Arar, A. (1999) Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi, uzaktan eğitim uygulama modelleri ve maliyetleri. *Birinci Uzaktan Eğitim Sempozyumu 15-16 Kasım 1999, Ankara: Kara Kuvvetleri Eğitim ve Doktrin Komutanlığı.*
- Ayaz, E. (2020) İlkokul Fen Bilimleri Dersinin Pandemi Dönemi Uzaktan Eğitimine İlişkin Öğretmen ve Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2021 (34) 1 Sayfa 298-342.*
- Aydınözü, D. Sözcü, U. Akbaş, V. (2016) Coğrafya Eğitiminde EBA içeriklerinin Öğrenci Başarısına Etkisi, *Kastamonu Sosyal Bilimler Dergisi, Sonbahar, y. 8, s.343-361.*
- Bozkurt, A. (2017) Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını, *Açık öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Merkezi. Eskişehir. Cilt:3 Sayı:2 Sayfa 85- 124.*
- Çallı, İ., İşman, A., Torkul, O. (2001). Sakarya Üniversitesinde uzaktan eğitimin dünü, bu günü ve geleceği. *I. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu ve Fuarı.*
- Duban, N. ve Şen F. G. (2020) Sınıf Öğretmeni Adaylarının COVID-19 Pandemi Sürecine İlişkin Görüşleri, *Turkish Studies 15(4), 357-376.*
- Er Türküresin, H., (2020) Covid-19 Pandemi Döneminde Yürütülen Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Öğretmen Adaylarını Görüşleri Bağlamında İncelenmesi, *Milli eğitim Yayınları Cilt: 49 Özel Sayı / 2020 Sayı: 1, (597-618).*
- Gürleyik, S. ve Akdemir, E. (2018). Guiding curriculum development: Student perceptions for the second language learning in technology-enhanced learning environments. *Journal of Education and Training Studies, 6(4), 131-138.*
- Keskin, M., ve Özer, K.D. (2020). COVID-19 sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 5(2), 59-67.*
- Kırmızıgül, H. G. (2020). Covid-19 salgını ve beraberinde getirdiği eğitim süreci. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD). 7 (5), 283-289.*
- Moore, J.L., Dickson- Deane, C. ve Galyen, K. (2011). e-Learning, çevrimiçi learning, and distance learning environments: Are they the same? *Internet and Higher Education, 14 (2), 129-135.*
- Peker, Ö. Aka, N. ve E. Z. Vural, (2019) Üniversite Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Karşı tutumlarının İncelenesi, *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 4(3), 330-345.*

- Punch, F. K. (2014). Sosyal araştırmalara giriş nicel ve nitel yaklaşımlar (Çeviren: Bayrak, D., Arslan, H.B. ve Akyüz, Z.). Siyasal Kitabevi.
- Sarı, T. ve Nayır, F. (2020) Pandemi Dönemi Eğitim: Pandemi Döneminde Sorunlar ve Fırsatlar Eğitimi: Zorluklar ve Fırsatlar, Turkish Studies, Ocak, 15(4):957-975.
- Şahin, B., (2019) 2005 ve 2018 Coğrafya Dersi Öğretim Programlarına Yönelik Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, Cilt:17 Sayı:1 Sayfa 81- 102.
- Şimşek L. ve İskenderoğlu, T. (2010) Bilimin Doğası ve Bilim Tarihi Dersinde Yapılan Çalışmaların Öğrencilerinin Bilim Tarihi İle İlgili Bilgi Düzeylerine Etkisi, Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED) Cilt 5, Sayı 1, Haziran 2011, sayfa 116-138.
- Tümen Akyıldız, Seçil., (2020) Pandemi Döneminde Yapılan Uzaktan Eğitim Çalışmalarıyla İlgili İngilizce Öğretmenlerinin Görüşleri (bir odak grup tartışması) RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, Sayı: 21, Sayfa: 679-696.
- Tüysüz, C. ve Çümen, V. (2016). Eba ders web sitesine ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 9/3, 278-296.
- UNESCO (2020). National Education Responses to COVID-19 Summary report of UNESCO's çevrimiçi survey.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Seçkin Yayıncılık.
- <http://acikogretimnedir.blogspot.com/2009/12/uzaktan-egitimin-tarihcesi.html> Erişim Tarihi: 17.04.2021
- <https://ogmmateryal.eba.gov.tr/panel/SoruUnite.aspx?Id=9> Erişim Tarihi: 09.04.2021
- <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373322>. Erişim tarihi: 30.04.2021.

EK 1: 9. Sınıf Kazanımları Listesi**A) Doğal Sistemler**

1. Madde: 9.1.1. Doğa ve insan etkileşimini örneklerle açıklar.
2. Madde: 9.1.2. Coğrafyanın konularını ve bölümlenmesini açıklar.
3. Madde: 9.1.3. Coğrafya biliminin gelişimini açıklar.
4. Madde: 9.1.4. Dünya'nın şekli ve hareketlerinin etkilerini değerlendirir.
5. Madde: 9.1.5: Koordinat sistemini kullanarak zaman ve yere ait özellikler hakkında çıkarımlarda bulunur.
6. Madde: 9.1.6: Haritayı oluşturan unsurlardan yararlanarak harita kullanır.
7. Madde: 9.1.7.: Bilgileri haritalara aktarmada kullanılan yöntem ve teknikleri açıklar.
8. Madde: 9.1.8: Haritalarda yer şekillerinin gösteriminde kullanılan yöntem ve teknikleri açıklar
9. Madde: 9.1.9. Atmosferin katmanları ve özellikleri ile hava olaylarını ilişkilendirir.
10. Madde: 9.1.10: Örneklerden yararlanarak hava durumu ile iklim özelliklerini etkileri açısından karşılaştırır.
11. Madde: 9.1.11: İklim elemanlarının oluşumunu ve dağılışını açıklar.
12. Madde: 9.1.12: Yeryüzündeki farklı iklim tiplerinin özellikleri ve dağılışları hakkında çıkarımlarda bulunur.
13. Madde: 9.1.13: Türkiye'de görülen iklim tiplerinin özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.

B) Beşeri Sistemler

14. Madde: 9.2.1: Yerleşmelerin gelişimini etkileyen faktörleri analiz eder.
15. Madde: 9.2.2: Yerleşme doku ve tiplerinin oluşumunda etkili olan faktörleri örneklerle açıklar.
16. Madde: 9.2.3: Türkiye'de yerleşmelerin dağılışını etkileyen faktörleri örneklerle açıklar.
17. Madde: 9.2.4: Türkiye'deki yerleşim birimlerini idari fonksiyonlarına göre ayırt eder.

C) Küresel Ortam: Bölgeler ve Ülkeler

18. Madde: 9.3.1: Dünyadaki farklı bölge örneklerini, özellikleri ve bölge belirlemede kullanılan kriterler açısından değerlendirir.
19. Madde: 9.3.2: Bölge sınırlarının amaca göre değişe birliğini örneklerle açıklar
20. Madde: 9.3.3: Harita kullanarak çeşitli coğrafi kriterlerle belirlenmiş bölgelerde bulunan ülkeleri sınıflandırır.

D) Çevre ve Toplum

21. Madde: 9.4.1: İnsanların doğal çevreyi kullanma biçimlerini örneklendirir.
22. Madde: 9.4.2: Doğal ortamda insan etkisiyle meydana gelen değişimleri sonuçları açısından değerlendirir.